

Statens kontroll- og tilsynsregime for næringslivet

Tom Colbjørnsen
Professor emeritus
Handelshøyskolen BI

Partnerforum
28. september 2022

Historiske røtter på 1990-tallet

- EØS og markedskonkurranse
 - Fra forvaltningsstyring til eierstyring
- Mer indirekte styring på sektornivå
 - Fra Lov om Postverket til Lov om posttjenester
- Tilpasning til EU-regler
 - Hevede kvalitets- og sikkerhetsstandarder

Kontroll- og tilsynsvakuum

Voksende lovverk
og flere statlige tilsyn

Bedrifter pålegges mer
kontroll- og tilsynsansvar

Voksende lovverk og flere statlige tilsyn

- Mellom 30 og 40 statlige organer med tilsynsoppgaver
 - Koordineringsbehov
 - Eksempel: Arbeidstilsynet, Datatilsynet, DSB,
- Lov- og regelverket vokser
 - Rapporterings- og dokumentasjonskrav
 - Eksempel: Interne lønnsforskjeller

Bedrifiers kontroll- og tilsynsansvar

- Systemorientert tilsyn (systemrevisjon)
 - Tilsyn med bedrifiers internkontroll av regelbrudd
 - Eksempel: HMS
- Formålsbaserte lover (rammelover)
 - Bedrifter gis økt ansvar for å oppfylle lovens formål
 - Eksempel: Arbeidsmiljøloven

Regelvelde?

- Fortsatt sterk vekst i statlige regler og rapporteringskrav?
 - Avviksdrevet og selvforsterkende
- Uforholdsmessig kompleks internkontroll?
 - «Compliance», internrevisjon, interne granskninger, ...
 - Lukrative forretningsområder for advokatkontorer og revisorfirmaer

Forebygging

- Kost/nyttevurdering av nye regler og forskrifter
 - Utredningsforskriftens krav til å vurdere økonomiske og administrative konsekvenser er alvorlig ment!
- Bedre samordning mellom departementer og direktorater
 - Tydeligere ansvar for helheten i reguleringssystemet